

Většina vysokých škol užívá software proti plagiátům od roku 2008, říká expertka

Většina vysokých škol v ČR nyní využívá ke kontrole závěrečných prací studentů antiplagiátorský program Theses.cz. Přesné nastavení kontroly v něm si určuje každá škola sama. Systém funguje od roku 2008, provozuje ho Masarykova univerzita v Brně a zatím nezaznamenal problémy se spolehlivostí. ČTK to řekla Jitka Brandejsová z týmu, který kontrolní program vyvinul.

včera 16:47 1 18. 7. 2018

Zpětné kontroly podle Brandejsové nebývají časté, většinu prací kontrolují školy v období krátce před státnicemi a obhajobami.

Média v posledních třech týdnech upozornila na podezření z plagiátorství diplomových prací bývalé ministryně spravedlnosti Taťány Malé (ANO) a ministra práce a sociálních věcí Petra Krčála (ČSSD). Malá z toho důvodu rezignovala minulý týden, Krčál v úterý. Oba své práce na českých univerzitách odevzdali v době před rokem 2008, kdy se ještě plagiáty neodhalovaly pomocí speciálního softwaru.

Podle Brandejsové vykázal nyní kontrolní systém Theses u Krčálovy bakalářské práce z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) zhruba 40 procent shody s jiným textem. Rektor UTB Petr Sáha dnes uvedl, že kontrola ukázala shodu ve 28 procentech textu a nejvyšší shodu vykazovala s bakalářskou prací obhájenou o rok dříve.

Kontrolní systém Theses.cz funguje na Masarykově univerzitě od roku 2006 a ostatní školy ho mohou používat posledních deset let. Zpětnou kontrolu podle Brandejsové školy moc nedělají, protože nemá smysl. Už udělený diplom totiž podle vysokoškolského zákona může rektor absolventovi odejmout pouze do tří let od obhajoby a závěrečné státní zkoušky. Nejvytíženější je Theses v období krátce před státnicemi a obhajobami závěrečných prací. „Myslím, že plagiátů není mnoho, ale je to dobrá prevence,“ řekla expertka.

Systém Theses používá 56 vysokých i vyšších odborných škol nebo jejich částí. Většina z 26 veřejných vysokých škol, které registruje ministerstvo školství, je do systému zapojena. Výjimku představuje například Vysoké učení technické v Brně nebo Akademie výtvarných umění v Praze.

Od roku 2006 musí podle vysokoškolského zákona školy také povinně zveřejňovat kvalifikační práce svých absolventů. Jak to mají udělat, zákon ale neuvádí. Některé školy proto nedávají práce na internet, a kontrola plagiátů je pak složitější.

Podle Brandejsové požaduje většina škol, aby je systém upozornil, když se v závěrečné práci studenta objeví více než pětiprocentní shoda s jiným už existujícím textem. Kontrolu si mohou nastavit sami třeba podle toho, s jak velkými soubory chtějí práce srovnávat, z jakých pracovišť a jak velká shoda je zajímavá.

I když ale systém zaznamená podezření z plagiátorství, musí ho nakonec vždy posoudit odborník. „Systém totiž ukáže podobnost, když došlo k podvodnému opsání, ale i tam, kde student řádně citoval,“ uvedla Brandejsová. Akademik proto musí nakonec sám rozhodnout, zda je práce plagiát nebo ne, vysvětlila.

Mluvčí UTB Jan Malý dnes ČTK potvrdil, že oponentkou Krčálovy práce byla Libuše Mazánková, která byla zároveň vedoucí o rok starší bakalářské práce Marie Doležalové. Právě s ní se Krčálův text v mnoha případech zcela shoduje. Malý však uvedl, že Mazánková není a nebyla zaměstnankyní UTB.